

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ: ۲۴۱

شماره گزارش: ۳

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۷/۱۹

گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

در مورد تفریح بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

در اجرای اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی

و بند (ج) ماده (۱) قانون دیوان محاسبات کشور

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره : ۴۰/۳۵۴۰۱/د

تاریخ : ۱۳۹۱/۷/۱

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام

گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور که در اجرای اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی و بند (ج) ماده (۱) قانون دیوان محاسبات کشور تهیه و جهت رسیدگی به این کمیسیون ارجاع گردیده بود، در جلسات مختلف با حضور رئیس کل، معاونین، مدیران و کارشناسان دیوان محاسبات و برخی از دستگاههای اجرائی مورد بررسی قرارگرفت و در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۸ به تصویب نهائی رسید.

اینک گزارش مذکور جهت قرائت در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی تقدیم می گردد.

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

غلامرضا مصباحی مقدم

چکیده گزارش

تفریح بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

مقدمه

گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۸۹ به‌عنوان بیست و دومین گزارش تفریح بودجه پس از پیروزی انقلاب اسلامی تهیه و پس از تصویب در هیأت عمومی دیوان محاسبات کشور در اجرای قسمت اخیر اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. این گزارش با هدف ارزیابی ایفای مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی بخش عمومی از نظر رعایت قوانین و مقررات و محدودیت‌های بودجه‌ای و همچنین کارایی، اثربخشی و صرفه اقتصادی فعالیت‌های انجام شده توسط دستگاه‌های اجرائی استفاده‌کننده از بودجه کل کشور تهیه شده که خلاصه‌ای از آن به مجلس محترم شورای اسلامی تقدیم می‌گردد.

فرآیند تدوین گزارش تفریح بودجه

بر اساس ماده (۱۰۴) قانون محاسبات عمومی، دیوان محاسبات کشور مکلف است مطابق اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی با بررسی حسابها و اسناد و مدارک و تطبیق با صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور نسبت به تهیه تفریح بودجه سالانه اقدام و هر سال گزارش تفریح بودجه سال قبل را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم نماید.

همانگونه که از مفاد ماده (۱۰۴) قانون محاسبات عمومی مستفاد می‌گردد، فرآیند تفریح بودجه در برگیرنده فعالیت‌های مرتبط با جمع‌آوری شواهد پیرامون اطلاعات مندرج در صورتحساب عملکرد و گزارش یافته‌های مربوط به تطبیق صورتحساب مذکور با شواهد جمع‌آوری شده است.

تهیه گزارش تفریح بودجه ابزاری برای پاسداری از بیت‌المال عنوان شده است، بر این اساس دیوان محاسبات کشور زمینه و بستر مناسب را برای ارزیابی ایفای مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی مهیا نموده اما بودجه به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر فرآیند ارزیابی از جایگاه مهمی برخوردار است که به دلیل جامع نبودن که ناشی از عدم درج بودجه تعدادی از دستگاهها و یا بودجه بخشی از فعالیتها و عملیات دستگاههای اجرائی می‌باشد، بودجه کل کشور محسوب نمی‌شود.

ساختار گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور در ده جلد تهیه شده که شامل سه قسمت کلی زیر است:

- ۱- گزارش تفریغ بندهای ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور
  - ۲- گزارش تفریغ قسمت‌های مختلف قانون بودجه شامل دریافتها، اعتبارات و بودجه شرکتها بر اساس ماده (۱۰۴) قانون محاسبات عمومی
  - ۳- گزارش تفریغ بودجه دستگاهی به تفکیک سازمان‌های اصلی و دستگاههای تابعه
- علاوه بر گزارش تفریغ بودجه کل کشور که به صورت بودجه‌ای و دستگاهی تهیه می‌شود، این گزارش به صورت استانی نیز تهیه و ارائه می‌شود.

گزارش تفریغ بندهای ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹

این گزارش در ۳۴۷ صفحه به تفصیل تهیه شده که اهم موارد آن به شرح زیر است:

الف- ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور دارای (۱۵۷) بند و جزء بوده است که در (۵۵) بند و جزء احکام قانونی کاملاً رعایت گردیده و در (۹۴) بند و جزء احکام قانونی به طور کامل رعایت نگردیده است که حسب مورد - دستگاه، تعداد موارد و خواهی مندرج در این بخش بالغ بر چهارهزار و سیصد و سی و سه مورد- دستگاه می‌باشد^۱ در (۱۵) بند و جزء نیز اهداف مدنظر قانونگذار محقق نشده است. به عبارت دیگر در سی و پنج درصد (۳۵٪) موارد، احکام ماده واحده کاملاً رعایت شده و در شصت و پنج درصد (۶۵٪) موارد احکام ماده واحده به طور کامل رعایت نگردیده است که تفصیل بندهای مذکور به شرح جدول پیوست شماره (۱) می‌باشد.

اطلاعات مربوط به مبالغ بودجه‌ای و عملکرد آن بر اساس گزارش تفریغ بودجه در جدول زیر درج

شده است:

---

^۱ - با توجه به اینکه نقض هر یک از احکام قانونی (به عنوان یک عامل موجد و خواهی) می‌تواند توسط دستگاههای اجرائی متعدد صورت گیرد، تعداد اشاره شده بیانگر تعداد موارد نقض احکام این بخش از بودجه توسط دستگاههای اجرائی است.

(مبالغ به میلیون ریال)

مصارف					منابع				
درصد	عملکرد واقعی	پیش‌بینی بودجه	پیش‌بینی طبق	عنوان	درصد	عملکرد واقعی	پیش‌بینی بودجه	پیش‌بینی طبق	عنوان
تحقق	(بر اساس تفریق)	پس از اعمال تغییرات	قانون بودجه		تحقق	(بر اساس تفریق)	پس از اعمال تغییرات	قانون بودجه	
۸۷	۶۵۲,۸۲۹,۵۶۰	۷۵۴,۴۷۷,۳۶۱	۷۳۲,۹۰۸,۶۷۶	هزینه‌ها	۹۵	۴۷۷,۵۵۸,۹۹۱	۵۰۵,۲۶۹,۱۵۱	۵۰۵,۲۶۹,۱۵۱	درآمدها
۶۴	۲۰۲,۲۳۱,۹۰۴	۳۱۵,۶۴۴,۷۵۴	۳۱۶,۹۰۰,۶۶۰	تملك داراییهای سرمایهای	۹۵	۴۳۵,۳۷۱,۸۷۱	۴۵۶,۱۷۳,۹۵۰	۴۵۶,۱۷۳,۹۵۰	واگناراي داراییهای سرمایهای
۱۹	۲۴,۹۴۳,۳۹۲	۱۳۰,۰۸۸,۳۰۰	۱۳۰,۰۸۸,۳۰۰	تملك داراییهای ملي	۳۸	۸۲,۳۴۱,۸۵۴	۲۱۸,۴۵۴,۵۳۵	۲۱۸,۴۵۴,۵۳۵	واگناراي داراییهای ملي
۷۳	۸۸۰,۰۰۴,۸۵۶	۱,۲۰۰,۲۱۰,۴۱۵	۱,۱۷۹,۸۹۷,۶۳۶	جمع مصارف عمومي دولت	۸۴	۹۹۵,۲۷۲,۷۱۶	۱,۱۷۹,۸۹۷,۶۳۶	۱,۱۷۹,۸۹۷,۶۳۶	جمع منابع عمومي دولت
۸۷	۸۱,۶۷۰,۵۵۰	۹۴,۴۳۳,۰۸۳	۹۱,۴۳۳,۰۸۳	از محل درآمدهای اختصاصی دولت	۸۷	۸۲,۵۲۴,۵۸۴	۹۴,۴۳۳,۰۸۳	۹۱,۴۳۳,۰۸۳	درآمدهای اختصاصی دولت
۷۴	۹۶۱,۶۷۵,۴۰۶	۱,۲۹۴,۶۴۳,۴۹۸	۱,۲۷۱,۳۳۰,۷۱۹	مصارف بودجه عمومي دولت	۸۵	۱,۰۷۷,۷۹۷,۳۰۰	۱,۲۷۴,۳۳۰,۷۱۹	۱,۲۷۱,۳۳۰,۷۱۹	منابع بودجه عمومي دولت
۱۰۰	(۱) ۴,۸۶۷,۰۹۱,۱۶۲	۴,۸۷۵,۰۶۹,۷۵۰	۴,۲۵۳,۵۳۵,۶۱۸	مصارف شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت بدون کسر ارقام دوبار منظور شده	۱۰۰	(۱) ۴,۸۶۷,۰۹۱,۱۶۲	۴,۸۷۵,۰۶۹,۷۵۰	۴,۲۵۳,۵۳۵,۶۱۸	منابع شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت بدون کسر ارقام دوبار منظور شده
	(۳)	(۲)	(۲)	کسر می‌شود: ارقام دوبار منظور شده		(۳)	(۲)	(۲)	کسر می‌شود: ارقام دوبار منظور شده
	(۲,۰۵۷,۷۵۸,۶۵۲)	(۱,۸۵۷,۰۲۴,۱۹۷)	(۱,۷۲۸,۲۹۷,۱۱۴)			(۲,۰۹۵,۳۴۳,۸۱۰)	(۱,۸۵۷,۰۲۴,۱۹۷)	(۱,۷۲۸,۲۹۷,۱۱۴)	
	۲,۸۰۹,۳۳۲,۵۱۰	۳,۰۱۸,۰۴۵,۵۵۳	۲,۵۲۵,۲۳۸,۵۰۴	مصارف شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت پس از کسر ارقام دوبار منظور شده		۲,۷۷۱,۷۴۷,۳۵۲	۳,۰۱۸,۰۴۵,۵۵۳	۲,۵۲۵,۲۳۸,۵۰۴	منابع شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت پس از کسر ارقام دوبار منظور شده
۸۷	۳,۷۷۱,۰۰۷,۹۱۶	۴,۳۱۲,۶۸۹,۰۵۱	۳,۷۹۶,۵۶۹,۲۲۳	جمع	۹۰	۳,۸۴۹,۵۴۴,۶۵۲	۴,۲۹۲,۳۷۶,۲۷۲	۳,۷۹۶,۵۶۹,۲۲۳	جمع
	(۴)	(۴)	(۴)	کسر می‌شود: ارقام دوبار منظور شده		(۴)	(۴)	(۴)	کسر می‌شود: ارقام دوبار منظور شده
	(۸۶,۲۳۵,۶۸۴)	(۱۱۱,۸۶۵,۷۳۲)	(۱۱۱,۸۶۵,۷۳۲)			(۸۶,۲۳۵,۶۸۴)	(۱۱۱,۸۶۵,۷۳۲)	(۱۱۱,۸۶۵,۷۳۲)	
۸۷	۳,۶۸۴,۷۷۲,۲۳۲	۴,۲۰۰,۸۲۳,۳۱۹	۳,۶۸۴,۷۰۳,۴۹۱	جمع	۹۰	۳,۷۶۳,۳۰۸,۹۶۸	۴,۱۸۰,۵۱۰,۵۴۰	۳,۶۸۴,۷۰۳,۴۹۱	جمع

- ۱) با توجه به واگذاری تعدادی از شرکتهای مندرج در قانون بودجه طی سال ۱۳۸۹، اطلاعات مندرج در تفریق بدون احتساب ارقام بودجه‌ای شرکتهای مزبور می‌باشد.
- ۲) منظور ارقامی می‌باشد که هم در منابع و مصارف شرکتهای مادر تخصصی و هم در منابع و مصارف شرکتهای زیرمجموعه آنها (جمعاً پنجاه و دو شرکت) درج شده است.
- ۳) کاهش مصارف نسبت به منابع مربوط به عدم پرداخت بخشی از بارها تا پایان سال مالی توسط شرکتهای زیر مجموعه شرکتهای مادر تخصصی می‌باشد.
- ۴) منظور ارقامی می‌باشد که هم در بودجه عمومی و هم در بودجه شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت (شامل مالیات شرکتهای دولتی سودده و بانکها، کمک زیان شرکتهای دولتی از محل منابع عمومی دولت، سهم منابع عمومی دولت جهت طرحهای تملک داراییهای سرمایهای شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، منابع حاصل از دریافت وامهای داخلی موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه و نیم درصد (۰/۵٪) درآمد مشمول مالیات بانکهای دولتی موضوع قانون تهیه مسکن برای افراد کم درآمد) تکرار شده است. ضمناً مبلغ چهارهزار و یکصد و هجده میلیارد و چهارصد و هفتاد و هشت میلیون (۴.۱۱۸.۴۷۸.۰۰۰.۰۰۰) ریال از ارقام مذکور در جداول قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور به تفکیک شرکتهای دولتی و منابع مزبور، مشخص نشده است.

ب- منابع وصول شده عمومی دولت بالغ بر نهصد و نود و پنج هزار و دویست و هفتاد و سه میلیارد (۹۹۵.۲۷۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و منابع وصول شده شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت پس از کسر ارقام دوبار منظور شده بالغ بر سه میلیون و هفتصد و شصت و سه هزار و سیصد و نه میلیارد (۳.۷۶۳.۳۰۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال می باشد. مبالغ پرداختی بابت مصارف عمومی دولت مبلغ هشتصد و هشتاد هزار و پنج میلیارد (۸۸۰.۰۰۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و مبالغ پرداختی بابت مصارف شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت پس از کسر ارقام دوبار منظور شده مبلغ سه میلیون و ششصد و هشتاد و چهار هزار و هفتصد و هفتاد و دو میلیارد (۳.۶۸۴.۷۷۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده است. مبالغ پرداختی بابت اعتبارات هزینه ای مبلغ یکصد و هفتاد و پنج هزار و دویست و هفتاد و یک میلیارد (۱۷۵.۲۷۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بیشتر از درآمدها بوده است که از محل واگذاری داراییهای سرمایه ای و مالی تأمین شده است. اعتبار تملک داراییهای سرمایه ای پس از اصلاحات قانونی سیصد و پانزده هزار و ششصد و چهل و پنج میلیارد (۳۱۵.۶۴۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده که مبلغ تحقق یافته آن دویست و دوهزار و دویست و سی و دو میلیارد (۲۰۲.۲۳۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یعنی شصت و چهار درصد (۶۴٪) بودجه مصوب بوده است. اعتبارات هزینه ای پس از اصلاحات قانونی نیز هفتصد و پنجاه و چهار هزار و چهارصد و هفتاد و هفت میلیارد (۷۵۴.۴۷۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده که ششصد و پنجاه و دو هزار و هشتصد و سی میلیارد (۶۵۲.۸۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یعنی هشتاد و هفت درصد (۸۷٪) بودجه مصوب تحقق یافته است. آنچه قابل توجه است، کاهش سهم بودجه عمرانی در مقایسه با بودجه هزینه ای می باشد که منجر به تغییر کلی در ساختار اولیه بودجه در پایان سال شده است.

اطلاعات تفصیلی منابع و مصارف عمومی بودجه در سال ۱۳۸۹ در پیوست (۲) درج شده است.

ج- اهم مطالب مندرج در گزارش تفریغ بندهای (۲) تا (۱۹) به تفکیک موضوع در ادامه عنوان می شود:

نفت و گاز

۱- وزارت نفت از طریق شرکتهای تابعه فهرست طرحهای سرمایه گذاری مربوط به نفت و گاز و مبالغ آن موضوع جزء (ک) بند (۴) ماده واحده را به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی، ارائه نموده است.

۲- علی رغم تصریح جزء (ی) بند (۴) ماده واحده، اساسنامه های شرکتهای ملی نفت ایران، ملی گاز

ایران و صنایع پتروشیمی تا پایان سال ۱۳۸۹ به مجلس شورای اسلامی ارائه نشده است.

۳- بر اساس جزء (ط) بند (۴) ماده واحده، شرکتهای مادر تخصصی وزارت نفت مکلف بوده‌اند درآمدهای ریالی و ارزی خود را به حسابهای تمرکز وجوه ریالی و ارزی که از طریق خزانه‌داری کل کشور به نام آنها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود واریز نمایند لیکن شرکتهای ملی گاز ایران و ملی صنایع پتروشیمی اقدامی در این خصوص به عمل نیاورده‌اند.

۴- قرارداد منعقد بین وزارت نفت به نمایندگی از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران با وزارت نفت از طریق شرکت ملی نفت ایران برای عملیات نفت، گاز و پالایش و پخش پس از مهلت مقرر در جزء (ح) بند (۴) ماده واحده در تاریخ ۱۳۸۹/۴/۳۰ به تصویب رسیده است.

۵ - میزان سرمایه‌گذاری انجام شده توسط وزارت نفت از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی‌ربط مذکور در جزء (و) بند (۴) ماده واحده کمتر از میزان مقرر در بند مزبور که حداقل هفتاد و هفت هزار و سیصد و سی و هشت میلیارد (۷۷.۳۳۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد بوده است، همچنین مبالغ سرمایه‌گذاری شده به منظور توسعه طرحهای تولید گاز طبیعی حوزه مشترک پارس جنوبی کمتر از میزان مقرر در این بند یعنی حداقل چهل درصد (۴۰٪) منابع مزبور، بوده است.

۶ - بخشی از مبالغ واریز شده به ردیف درآمدی مازاد سود سهام شرکت ملی نفت ایران به میزان ده‌هزار میلیارد (۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حسب درخواست خزانه‌داری کل کشور توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بابت واریز تنخواه‌گردان قانون هدفمند کردن یارانه‌ها به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شده است.

۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۹ کلیه ارزهای حاصل از صادرات نفت خام جمعاً به مبلغ چهل و دو میلیارد و سیصد و سی و پنج میلیون و هفتصد هزار (۴۲.۳۳۵.۷۰۰.۰۰۰) دلار را با سه نرخ بازار بین بانکی، بازار فرعی و حساب مشتریان به فروش رسانده لیکن در محاسبات خود نرخ بازار بین بانکی که کمترین نرخ می‌باشد را اعمال نموده که موجب فروش ارز بیشتر برای تأمین منابع موضوع ردیف‌های درآمدی ۲۱۰۱۰۱ و ۱۳۰۱۰۴ شده است. طبق عملکرد شرکتهای تابعه وزارت نفت میزان تولید نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۳۸۹ نسبت به پیش‌بینی بودجه‌ای شرکت به ترتیب هفتاد و سه هزار و چهارصد و نود بشکه و چهار هزار و چهارصد و چهل و هفت بشکه در روز کاهش داشته که ارزش کاهش تولید با توجه به نرخ متوسط فروش نفت خام در سال ۱۳۸۹ بالغ بر دو میلیارد و سیصد و بیست و شش میلیون و ششصد و هشتاد هزار (۲.۳۲۶.۶۸۰.۰۰۰) دلار می‌گردد.

همچنین صادرات نفت خام در سال ۱۳۸۹ نسبت به پیش‌بینی بودجه‌ای شرکت دویست و چهل و دو

هزار و هفتصد و چهار بشکه در روز کاهش یافته که ارزش صادرات نفت خام با توجه به نرخ متوسط فروش نفت خام در سال ۱۳۸۹ بالغ بر هفت میلیارد و دویست و چهل و شش میلیون (۷.۲۴۶.۰۰۰.۰۰۰) دلار می‌گردد.

هر چند کاهش صادرات نفت خام به عبارتی عدم تحقق بودجه سال ۱۳۸۹ از محل درآمدهای نفتی را باید در برداشته باشد، لیکن با توجه به افزایش نرخ صادراتی نفت نسبت به پیش‌بینی بودجه که متوسط فروش سال ۱۳۸۹ مبلغ ۸۱/۷۹ دلار بوده در حالی که طبق قانون بودجه سال ۱۳۸۹ هر بشکه شصت و پنج دلار پیش‌بینی شده است، موجب تحقق صددرصدی درآمدهای پیش‌بینی شده ردیف ۲۱۰۱۰۱ با عنوان درآمدهای حاصل از فروش نفت خام به مبلغ چهارصد و سی و چهار میلیون و چهارصد و هشتاد و پنج میلیارد و ششصد میلیون (۴۳۴.۴۸۵.۶۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال شده است.

۸ - تسویه حساب مذکور در جزء (د) بند (۴) ماده واحده فی‌مابین خزانه‌داری کل کشور و وزارت نفت از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی‌ربط در خصوص دریافتهای حاصل از صادرات نفت خام صورت نگرفته است.

۹- مبلغ دوازده میلیارد و دویست و پانزده میلیون و ششصد و هفتاد و شش هزار و چهارصد و هفتاد و یک (۱۲.۲۱۵.۶۷۶.۴۷۱) دلار از مبالغ قابل واریز به حساب ذخیره ارزی از محل درآمدهای نفت خام به حساب ذخیره ارزی واریز نشده است؛ شایان ذکر است، معادل ریالی مبلغ مذکور به حساب درآمد عمومی کشور واریز شده است. واریز مبلغ مزبور به حساب درآمد عمومی علاوه بر مغایرت قانونی با حکم ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه مبنی بر واریز مازاد درآمد به حساب ذخیره ارزی و مصرف آن طبق راهکارهای تعیین شده در قانون موجب عدم پرداخت تعهدات حساب ذخیره ارزی طبق آیین‌نامه اجرائی ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه گردیده به‌طوری که تعهدات قطعی شده پرداخت نشده حساب ذخیره ارزی از مبلغ نوزده میلیارد و پنجاه و پنج میلیون و هشتصد هزار (۱۹.۰۵۵.۸۰۰.۰۰۰) دلار سال ۱۳۸۸ به مبلغ نوزده میلیارد و چهارصد و یک میلیون (۱۹.۴۰۱.۰۰۰.۰۰۰) دلار در پایان سال ۱۳۸۹ افزایش یافته است. این اقدام از طرف دیگر موجب گردیده کسری بودجه عمومی دولت که در سنوات قبل عمدتاً در ماههای پایانی سال از طریق ارائه لایحه اصلاح قانون بودجه توسط دولت با تصویب مجلس شورای اسلامی صورت می‌گرفته را جبران کند به عبارت دیگر دولت در سال ۱۳۸۹ با واریز مبلغ دوازده میلیارد و دویست میلیون (۱۲.۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار سهم حساب ذخیره ارزی معادل یکصد و بیست و چهار هزار و هشتصد و شصت و هشت میلیارد و ششصد و چهل میلیون (۱۲۴.۸۶۸.۶۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به بدنه بودجه، کسری بودجه خود را بدون ارائه لایحه اصلاح قانون بودجه به مجلس شورای اسلامی جبران کرده است.

۱۰- به دلیل عدم تسویه نهائی فی مابین خزانه‌داری کل کشور و وزارت نفت از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی‌ربط، سهم وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط از محل مازاد سهم نفت در اختیار وزارت مذکور قرار نگرفته و در نتیجه مبلغی جهت اجرای طرحهای سرمایه‌گذاری برای توسعه میادین نفتی یا حفظ ظرفیت آنها و توسعه میادین مشترک از محل مازاد، پرداخت نشده است.

۱۱- به دلیل عدم واریز بدهی ناشی از خوراک شرکتهای پالایشی توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به حساب خزانه‌داری کل کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع پاراگراف آخر جزء (ج) بند (۴) ماده واحده، سهم شرکت ملی نفت ایران از این محل پرداخت نگردیده است.

۱۲- تراز مقداری گاز تصفیه شده سال ۱۳۸۹ حاکی از وجود مقدار پنج میلیارد و سیصد و نود و پنج میلیون و نهصد و سی هزار (۵.۳۹۵.۹۳۰.۰۰۰) مترمکعب کسری گاز طبیعی تصفیه شده می‌باشد که ناشی از ضعف سامانه‌های کنترلی شرکت ملی گاز ایران است. کسری مزبور حدود شصت و هشت درصد (۶۸٪) حجم گاز صادراتی به کشور ترکیه یا شصت و دو درصد (۶۲٪) حجم گاز وارداتی از کشور ترکمنستان می‌باشد.

۱۳- شرکت ملی نفت ایران در سال ۱۳۸۹ مغایر با مفاد ماده (۱۰) آیین‌نامه اجرائی این بند، موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۴۶۷۶/۴۵۳۵۵ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۶ هیأت وزیران، مقدار پنجاه و چهار میلیون و یکصد و هشتاد و یک هزار و هشتصد و نه بشکه نفت خام به ارزش چهار میلیارد و پانصد و یک میلیون و ششصد و پانزده هزار و سیصد و هفتاد و سه دلار و هفتاد و دو سنت (۴.۵۰۱.۶۱۵.۳۷۳/۷۲) را به صورت معاوضه صرف واردات مقدار سه میلیارد و هشتصد و نود و هشت میلیون و هشتصد و هشتاد و هفت هزار و هشتصد و سی و هفت (۳.۸۹۸.۸۸۷.۸۳۷) لیتر بنزین و سیصد و نود و سه میلیون و ششصد و چهارده هزار و هفتصد و نود و سه (۳۹۳.۶۱۴.۷۹۳) لیتر نفت گاز نموده است.

۱۴- مقدار دو میلیون و هفتصد و بیست و نه هزار و هفتصد و هفتاد و دو و سی و هشت صدم (۲.۷۲۹.۷۷۲/۳۸) بشکه نفت خام به ارزش دویست و شصت و دو میلیون و دویست و چهارده هزار و یکصد و پنجاه و دو (۲۶۲.۲۱۴.۱۵۲) دلار مغایر با مفاد بند (ج) ماده (۱۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۵) آیین‌نامه اجرائی آن صرف بازپرداخت تعهدات بیع متقابل گازی فازهای (۴) و (۵) پارس جنوبی گردیده است؛ بازپرداخت تعهدات بیع متقابل فازهای مذکور باید از محل عواید همان فازها صورت می‌پذیرفت.

۱۵- در بررسی صورتحساب بانکی حساب ۲۲۰/۳۶ خزانه تحت عنوان منابع حاصل از فروش نفت خام موضوع ردیف درآمدی ۲۱۰۱۰۱ مشخص گردید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ

۱۳۸۹/۱۱/۲۱ به درخواست خزانه‌داری کل کشور و به منظور تأمین کسری بودجه سال ۱۳۸۹، مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود به حساب ۲۲۰/۳۶ خزانه‌داری کل کشور واریز و مبلغ مذکور را از محل وجوه حاصل از صادرات نفت خام در ماههای بهمن و اسفند ۱۳۸۹ در مغایرت با حکم این جزء تسویه نموده است. بانک مذکور در تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۶ به درخواست خزانه‌داری کل کشور، مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از حساب ۲۲۰/۳۶ خزانه‌داری کل کشور برداشت و به حساب ۱۴۲/۷۷ خزانه‌داری کل کشور تحت عنوان تمرکز وجوه بابت واریز تنخواه‌گردان قانون هدفمند کردن یارانه‌ها واریز نموده است. مبلغ مذکور تا زمان تهیه این گزارش تسویه نگردیده است. در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۸ با درخواست خزانه‌داری کل کشور، مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال مذکور از محل منابع داخلی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب ۲۲۰/۳۶ واریز گردیده است.

۱۶- بر اساس بررسیها در سال ۱۳۸۹ کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر با این جزء از جمله تبصره (۳۸) دائمی قانون بودجه سال ۱۳۵۸ ملغی‌الاثربوده و روابط مالی و حقوقی فی‌مابین دولت (وزارتخانه و مؤسسات دولتی) و وزارت نفت از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی‌ربط در مورد دریافت سود سهام و انواع مالیاتها و عوارض صرفاً طبق احکام قانونی مربوط به سود سهام، مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثناء مالیات و عوارض بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی که بر خلاف تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مالیات مربوط در زمان عرضه این فرآورده‌ها محاسبه و پرداخت می‌گردد و همچنین قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن بوده‌است.

۱۷- عدم تصویب افزایش حقوق و مزایا و سایر پرداختهای نقدی و غیر نقدی توسط هیأت وزیران موجب افزایش پلکانی و اضافه حقوق شایستگی در شرکتهای تابعه وزارت نفت شده که مغایر با حکم جزء (ه) بند (۷) ماده واحده می‌باشد.

۱۸- مقدار چهارده هزار و ششصد و نود و چهار بشکه نفت خام تولیدی از میدان نفتی مبارک در محاسبات شرکت ملی نفت لحاظ نشده که مغایر با حکم جزء (الف) بند (۴) ماده واحده می‌باشد.

صندوق توسعه ملی

۱- سهم صندوق توسعه ملی در موعد مقرر مطابق جدول ذیل واریز نشده است .

(مبالغ به دلار)

مبلغ (۲۰٪)	مبلغ صادرات	شرح	نام شرکت
۲۱۴.۰۰۱.۱۱۶	۱.۰۷۰.۰۰۵.۵۸۱	صادرات نفت کوره توسط شرکت ملی نفت ایران	شرکت ملی نفت ایران
۱۵۹.۴۷۳.۶۵۹	۷۹۷.۳۶۸.۲۹۶	صادرات فرآورده‌های نفتی توسط شرکت سهامی پخش فرآورده‌های نفتی ایران	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران
۵۵۴.۳۱۷.۱۴۶	۲.۷۷۱.۵۸۵.۷۳۰	صادرات گاز توسط شرکت ملی گاز ایران	شرکت ملی گاز ایران
۹۲۷.۷۹۱.۹۲۱	۴.۶۳۸.۹۵۹.۶۰۷	جمع	

سرمایه گذاری

۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۹ علی‌رغم حکم جزء (د) بند (۶) تنفیذی قانون بودجه سال ۱۳۸۸، در هیچ یک از بانکهای عامل یا بانکهای خارجی سپرده‌گذاری ننموده است.

۲- در سال ۱۳۸۹ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از محل حساب ذخیره ارزی مبلغی جهت طرحهای بخش غیردولتی که توجیه فنی و اقتصادی آنها به تصویب بانکهای عامل رسیده است، اختصاص نداده که مبین عدم رعایت حکم جزء (ج) بند (۶) تنفیذی قانون بودجه سال ۱۳۸۸ می‌باشد؛ مبالغ گشایش شده در سال مزبور مربوط به مسدودیهای سنوات گذشته بوده است.

۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در مهلت مقرر یعنی پایان خرداد ماه سال ۱۳۸۹ مبالغ ارزی مذکور در جزء (ل) بند (۸) ماده واحده را جهت پرداخت به واحدهای تولیدی و طرحهای صنعتی و معدنی، سپرده‌گذاری ننموده است. همچنین مبالغ سپرده‌گذاری شده نیز کمتر از میزان مقرر هفتصد میلیون (۷۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار بوده است.

خصوصی سازی و اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۱- تشکیل مجامع عمومی شرکتهای مندرج در جدول شماره (۲) جزء (ح) بند (۸) بعد از مهلت مقرر و همچنین عدم انجام تکلیف قانونی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی مبنی بر تشکیل مجمع عمومی با ترکیب منظور در این جزء در خصوص سایر شرکتهای مشمول یعنی یکصد و سیزده شرکت، مبین عدم

رعایت حکم این جزء بوده است .

۲- سازمان خصوصی سازی موظف بوده در راستای تأمین مبالغ مصوب بودجه مربوط به رد دیون، طبق شرایط عمومی مربوط به واگذاری شرکتها، نسبت به فروش شرکتها و تأمین دیون محقق از این طریق اقدام و در غیراین صورت سهام شرکتهای مورد واگذاری را مستقیماً بابت رد دیون با رعایت مقررات مربوط به سازمانها و نهادهای بستانکار واگذار نماید، بنابراین تهاثر مبلغ بدهی شرکتها وابسته به تأمین اجتماعی ناشی از واگذاری سهام در سنوات گذشته بابت رد دیون در مغایرت با حکم جزء (ج) بند (۸) ماده واحده قلمداد می گردد.

۳- وفق مصوبات مجمع عمومی شرکتها مشمول واگذاری، پس از واگذاری سهام بنگاه، هیأت مدیره موظف به همکاری با سازمان خصوصی سازی در جهت انتقال سهام فروخته شده اعم از نقدی، قسطی و یا رد دیون به خریداران حداکثر ظرف یک ماه بوده و برای تشکیل مجمع با نمایندگان صاحبان جدید برای جایگزینی نمایندگان سهام مدیریتی و کنترلی فروخته شده در هیأت مدیره به جای اعضای قبلی باید اقدام نماید.

سازمان خصوصی سازی پس از قطعیت معامله به استناد قراردادهای واگذاری، بر اساس تاریخ برگزاری مزایده، مذاکره و زمان انجام معامله در بورس و فرابورس و همچنین زمان انتقال مالکیت در مصوبات رد دیون، نسبت به امضای دفتر نقل و انتقال سهام، انتقال سهام و انتقال قانونی اوراق یا اسناد مالکیتی بنام خریدار اقدام نموده است. بر اساس گزارش های واصله مجامع عمومی به منظور جایگزینی نمایندگان سهام مدیریتی در هیأت مدیره به جای اعضای قبلی تشکیل نشده که مغایر با حکم جزء (ح) بند (۸) ماده واحده می باشد.

۴- سازمان خصوصی سازی ضمن انجام تفاهمات و هماهنگی لازم با بانکها و معاونت امور بانکی و بیمه وزارت امور اقتصادی و دارایی، سبد سهامی معادل میزان مشخصی از مطالبات بانکها حاوی سهام نوزده شرکت دارای مصوبه واگذاری، تعیین و در تاریخ ۱۳۹۰/۳/۱۷ به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نموده است. همانطور که ملاحظه می شود نه تنها در پایان شهریور ماه سال ۱۳۸۹ بلکه تا پایان سال مالی اقدامات صورت گرفته منتج به تسویه قسمتی از مطالبات بانکها از طریق واگذاری سهام دولت در سایر شرکتها نگردیده که مغایر با حکم جزء (ح) بند (۸) ماده واحده می باشد.

هدفمندسازی یارانه ها

۱- وزارت نیرو در اجرای تصویب نامه شماره ۲۱۲۷۲۵/ت/۴۵۹۲۹ مورخ ۱۳۸۹/۹/۲۲ نمایندگان ویژه

رئیس جمهور درخواست واریز مبلغ سه هزار میلیارد (۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در وجه سازمان هدفمندی یارانه‌ها نموده است. مبلغ مذکور در وجه سازمان اخیرالذکر پرداخت و در دفاتر شرکت توانیر تحت عنوان علی‌الحساب پرداختی به سازمان هدفمندی یارانه‌ها ثبت گردیده که مغایر با احکام مربوطه در قانون بودجه است.

۲- به موجب تصویب‌نامه شماره ۶۳۹۴/۲۹۹۷۲۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۸ هیأت وزیران، مقرر گردیده مبلغ بیست و دو هزار میلیارد (۲۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از اعتبار جزء (۲۳) ردیف ۵۲۰۰۰۰ در وجه سازمان هدفمندی یارانه‌ها پرداخت گردد. در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۹ مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از اعتبار جزء مذکور در وجه سازمان هدفمندی یارانه‌ها توسط خزانه پرداخت گردیده است. مبلغ مذکور در تاریخ ۱۳۹۰/۲/۲۹ وصول و صرف پرداخت یارانه نقدی به سرپرستان خانوار گردیده که مغایر با احکام مربوطه در قانون بودجه است.

واردات و صادرات

۱- اقدامی در جهت کاهش تعرفه کالاهای واسطه‌ای در راستای جزء (ب - ۲) بند (۱۵) ماده واحده که هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) حجم واردات را تشکیل می‌دهد، صورت نگرفته است.

۲- اقدامات کمیسیون موضوع ماده (۱) قانون مقررات صادرات و واردات و دولت تأثیر قابل توجهی در کاهش ورود اقلام قاچاق به کشور نداشته و با توجه به میزان کشفیات قاچاق، اقدام دولت در افزایش نرخ تعرفه‌ها در رابطه با واردات کالاهایی نظیر گوشی تلفن همراه، سیگار و پوشاک، منجر به افزایش حجم قاچاق گردیده و عملاً هدف مقنن مبنی بر حمایت از تولیدات داخلی محقق نشده است.

تأمین اجتماعی

۱- حکم جزء (ن) بند (۸) ماده واحده مبنی بر تأمین صد درصد (۱۰۰٪) حق بیمه خانوارهای مشمول معادل پنج درصد (۵٪) حداقل دستمزد مشمولان قانون کار از منابع عمومی توسط دولت اجراء نشده است.

۲- موضوع واریز دو برابر تعرفه‌های مصوب دولتی در ازای حق‌العلاج (ویزیت) پزشکی و هزینه تخت بستری (هتلینگ) بند (۲۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۸ مذکور در جزء (ح) بند (۷) ماده واحده توسط سازمان‌های بیمه تأمین اجتماعی، بیمه خدمات درمانی و بیمه تأمین اجتماعی نیروهای مسلح رعایت نگردیده است.

تربیت بدنی

۱- علی‌رغم تصریح جزء (ک) بند (۲) ماده واحده مبنی بر اختصاص حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبارات فصل تربیت بدنی جهت امور مصرح در جزء مزبور، صرفاً حدود چهارده درصد (۱۴٪) از اعتبارات فصل تربیت بدنی اختصاص یافته است.

۲- تکلیف مذکور در جزء (ص) بند (۲) ماده واحده مبنی بر هزینه نمودن یک درصد (۱٪) از اعتبارات دستگاههای اجرائی امر تربیت بدنی و ورزش توسط هزار و سیصد و هشتاد دستگاه اجرائی رعایت نشده است.

اجرای بودجه

۱- با توجه به اینکه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور دستورالعمل اجرای بودجه و تنظیم موافقتنامه‌های اعتبارات استانی را در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۲۴ به استانداران ابلاغ و پس از آن طی بخشنامه‌ای آدرس الکترونیکی تارنمای مبادله موافقتنامه را به دستگاههای اجرائی ابلاغ نموده است، عملاً احکام جزء (و) بند (۲) ماده واحده درمورد ارائه متن پیشنهادی موافقتنامه توسط دستگاههای اجرائی تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۹ و سایر موارد، قابل اجراء نبوده است.

۲- در اجرای بند (۱۹) ماده واحده، صرفاً آیین‌نامه اجرائی تعداد (۳) جزء از بندهای قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور در مهلت مقرر - تا پایان اردیبهشت ماه - به تصویب هیأت وزیران رسیده است. آیین‌نامه اجرائی تعداد (۶) جزء از بندهای قانون بودجه پس از مهلت مقرر به تصویب هیأت وزیران رسیده و آیین‌نامه اجرائی تعداد (۴) بند و جزء، تهیه نشده است.

۳- گزارش‌های ارسالی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی موضوع بند (۵۲) تنفیذی قانون بودجه سال ۱۳۸۸ در بردارنده اطلاعات مربوط به انطباق سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی با قانون صدرالاشعار نبوده و در مقاطع زمانی تعیین شده یعنی هر چهار ماه یکبار انجام نشده است.

۴- میزان تخصیص و پرداختی تعداد ده‌هزار و سیصد و چهل و یک طرح و پروژه که سال خاتمه آنها سال ۱۳۸۹ بوده، علی‌رغم تصریح بند (۲۸) تنفیذی قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کمتر از صد درصد (۱۰۰٪) بوده که موجب تأخیر در اجرای کامل طرحها و پروژهها گردیده است.

۵- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور اقدامی جهت تعیین حداقل پنج دستگاه اجرائی ملی و استانی یا واحدهای منتخبی از آنها به منظور شروع نظام بودجه‌ریزی عملیاتی موضوع

جزء(ج) بند (۹) ماده واحده ننموده است.

۶- بخشی از اعتبارات مذکور در جزء (ر) بند (۲) ماده واحده که اشاره به تخصیص صددرصدی (۱۰۰٪) اعتبارات پروژه‌های روستایی و مناطق توسعه نیافته، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور دارد، به طور کامل تخصیص نیافته است.

۷- بر اساس قانون افزایش سقف اعتبار مازاد درآمد اختصاصی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی سقف اعتبار مازاد درآمد اختصاصی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور معادل مبلغ سه هزار میلیارد (۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال با شرط عدم تغییر در سقف بودجه کل کشور افزایش یافته است لیکن مبالغ کاهش یافته مابه ازاء افزایش مزبور و مأخذ آن نامشخص بوده و مدرکی دال بر اعمال آن ارائه نشده است که در نتیجه سقف بودجه کل کشور معادل مبلغ مزبور افزایش یافته است.

۸- اعتبارات تعدادی از دستگاههای اجرائی برای اجرای قانون مدیریت خدمات کشور (بند(۷) ماده واحده) و تأمین منابع مورد نیاز جهت پرداخت سایر هزینه‌های اجتناب ناپذیر نیروی انسانی بالغ بر بیست هزار میلیارد (۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال افزایش یافته بدون آنکه اعتبارات سایر ردیفها کاهش یابد؛ در نتیجه سقف بودجه کل کشور معادل مبلغ مزبور افزایش یافته است.

نظارت بر اجرای بودجه

۱- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور گزارش‌های نظارتی موضوع جزء(ع) بند(۲) ماده واحده را به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه ننموده است. ضمناً دستورالعمل مذکور در این جزء در تاریخ ۱۳۸۹/۸/۳۰ توسط معاونت مزبور تهیه و ابلاغ شده است که عملاً امکان تهیه و ارائه گزارش توسط دستگاههای اجرائی در سه ماهه اول و دوم امکان‌پذیر نبوده است.

سایر موارد

۱- عوارض موضوع بند (الف) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده علی‌رغم تصریح بند (۱۸) ماده واحده از مدارس دریافت شده است.

۲- مبالغ پرداخت شده به سازمان توسعه و تجهیز مدارس بابت بازپرداخت تعهدات ارزی، موضوع جزء (ع-۲) بند(۳) ماده واحده کمتر از میزان مقرر در قانون بودجه (دویست و پنجاه میلیون دلار) بوده است؛ مبلغ کسر شده به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جهت بازپرداخت تعهدات ارزی اختصاص

یافته است.

۳- علی‌رغم تصریح جزء (ح) بند (۲) ماده واحده، مبلغ دو هزار و هفتصد و شصت و پنج میلیارد (۲.۷۶۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال توسط دستگاههای اجرایی به عنوان کمک یا هدیه پرداخت شده است.

وضعیت حسابدھی دستگاههای اجرایی

در مهلت قانونی مقرر، تعداد نود و چهار دستگاه یا ردیف بودجه‌ای از حدود سه‌هزار و دو‌یست دستگاه استفاده‌کننده از بودجه که جزء دستگاههای موضوع بند (۱) ماده (۴) قانون تفریغ بودجه سالهای پس از انقلاب محسوب می‌شوند، صورتحساب دریافت و پرداخت تمام یا قسمتی از اعتبارات خود را ارائه نداده‌اند. در نتیجه اقدامات پیشگیرانه دیوان محاسبات کشور، تعداد دستگاهها و یا ردیفهای بودجه‌ای حساب نداده نسبت به سال قبل که تعداد دستگاهها و یا ردیفهای بودجه‌ای حساب نداده معادل یکصد و پنجاه و دو مورد بوده، حدود سی و هشت درصد (۳۸٪) کاهش یافته است.

گزارش‌های حسابرسی

تعداد گزارش‌های حسابرسی درج شده در تفریغ بودجه، تعداد موارد واخواهی و دستگاههایی که بیشترین واخواهی را داشته‌اند در بخشهای «وصول و ایصال دریافت‌ها»، «مصرف اعتبارات»، «اقلام سنواتی شامل پیش پرداخت، علی‌الحساب و ...» و «منابع و مصارف شرکتهای» به شرح جدول زیر است:

عنوان بخش	تعداد گزارش حسابرسی در تفریغ بودجه	تعداد موارد واخواهی*	دستگاههایی که بیشترین واخواهی را داشته‌اند
وصول و ایصال دریافتها	۴۶۳	۳۷۴	وزارت امور اقتصادی و دارایی (۸۷)، سازمان تربیت‌بدنی (۳۵)، وزارت کشور (۲۶)، وزارت راه و ترابری (۱۴)
مصرف اعتبارات	۲.۱۵۹	۴.۲۹۱	وزارت کشور (۶۲۴)، وزارت جهاد کشاورزی (۴۰۷)، وزارت نیرو (۳۸۵)، وزارت راه و ترابری (۲۱۶)
اقلام سنواتی (شامل پیش پرداخت، علی‌الحساب و ...)	۲۷۸	۲۹۲	وزارت نیرو (۴۳)، وزارت کشور (۳۵)، وزارت آموزش و پرورش (۱۷)، وزارت جهاد کشاورزی (۱۵)
منابع و مصارف شرکتهای	۳۰۱	۲.۰۴۵	وزارت نفت (۶۳۸)، وزارت نیرو (۴۶۶)، وزارت صنایع و معادن (۳۶۲)، وزارت مسکن و شهرسازی (۱۳۲)
جمع	۳.۲۰۱	۷.۰۰۲	-

* موارد واخواهی، اشاره به مواردی دارد که به عنوان عدم رعایت قوانین و مقررات گزارش شده است.

تعداد گزارش‌های حسابرسی در سال ۱۳۸۹ حدود سی و چهار درصد (۳۴٪) نسبت به سال قبل یعنی دوهزار و سیصد و هشتاد و پنج گزارش رشد داشته است و تعداد موارد واخواهی با حدود شش درصد (۶٪) کاهش نسبت به سال ۱۳۸۸ که هفت‌هزار و چهارصد و سه مورد - دستگاه بوده بالغ بر هفت‌هزار و دو مورد - دستگاه^۲ شده است.

شایان ذکر است با توجه به تمهیدات اندیشیده شده توسط دیوان محاسبات کشور و با رویکرد تعامل با دستگاههای اجرائی، پس از ارائه گزارش تفریغ بودجه، نشستهای مشترک گروههای حسابرسی با دستگاههای اجرائی مستقر در مرکز و استانها تشکیل و حدود چهل و سه درصد (۴۳٪) از واخواهیهای موجود با ارائه اسناد و مدارک جدید رفع واخواهی شده و یا توسط دستگاه اجرائی موضوع واخواهی مرتفع گردیده و مابقی موارد واخواهی به دادسرای دیوان محاسبات کشور جهت طی مراحل قانونی ارسال شده است.

نظرات کلی دیوان محاسبات کشور

در راستای اجرای قسمت اخیر اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نظارت دیوان محاسبات کشور پیرامون بودجه و عوامل تأثیرگذار بر آن تحت عنوان «نظرات کلی» ارائه شده که برخی موارد آن به‌طور خلاصه در ادامه ذکر می‌گردد:

۱- ناکارآمدی بودجه در نتیجه نبود رابطه منطقی و منسجم بین بودجه و اهداف و سیاست‌ها و همچنین ناکافی بودن مبالغ بودجه‌ای برای انجام فعالیت‌ها متأثر از عوامل متعددی می‌باشد که بخشی از آن عوامل ناشی از به‌کارگیری ابزارهای عمدتاً منسوخ برای پیش‌بینی درآمدها و برآورد هزینه‌هاست، موضوعی که نیاز به عزم جدی جهت متحول نمودن ساختار اداری دارد.

۲- وجود بندهای متعدد ذیل ماده واحده قانون بودجه و ردیفهای متفرقه، به‌عنوان دو عامل مهم به ابهام و عدم صراحت در بودجه کل کشور زده و ناکارآمدی آن را موجب شده است. دلایل وجودی ردیفهای متفرقه و بندهای قانون بودجه به‌عنوان بخشی از بودجه کل کشور به‌گونه‌ای نیست که تکرار

---

^۲ - با توجه به اینکه موارد واخواهی گزارش شده مربوط به واخواهی‌های مندرج در گزارشات حسابرسی دستگاههای اجرائی متعدد می‌باشد، تعداد موارد واخواهی، حاصل جمع کلیه موارد واخواهی مندرج در این گزارشات است که طبیعتاً شامل تمامی موارد مکرر واخواهی ناشی از یک عامل موجد واخواهی در دستگاههای اجرائی متعدد است و به همین دلیل به آن مورد - دستگاه اطلاق می‌شود. به عنوان مثال نقض یکی از مواد قانون محاسبات عمومی توسط ده‌دستگاه اجرائی به‌عنوان ده‌مورد - دستگاه، گزارش شده است.

این گونه موارد در قوانین بودجه را توجیه نماید.

۳- عدم استفاده از سامانه‌های بهای تمام‌شده و یا سنتی بودن سامانه‌های موجود، موجب عدم تعیین صحیح قیمت کالاها و خدمات ارائه‌شده توسط شرکتهای دولتی شده است. این موضوع علاوه بر آنکه بر درآمدهای دولت تأثیرگذار است، تأثیری مستقیم بر وضعیت اقتصادی کشور نیز دارد.

۴- باتوجه به نوسان نرخ ارز نسبت به پیش‌بینی قانون بودجه درموردی که مبالغ ارزی مورد حکم قرار می‌گیرد، تعیین سقف ریالی و حکم به برداشت از حسابهای ارزی در حد سقف ریالی، منجر به تأمین بهینه خواسته قانونگذار می‌شود.

۵- بخش عمده‌ای از عواملی که منجر به عدم تحقق اهداف برنامه‌ای می‌شود، ناشی از نبود سامانه‌های اطلاعاتی و یکپارچه نبودن آن است که موجب تضییع و هدررفت بیت‌المال نیز می‌گردد.

۶- یکی از اشکالات نظام قانونگذاری، تعدد و تکرار غیرضروری قوانین و مقررات است. تورم قوانین در ایران، کار را هم بر مجریان و هم ناظران سخت نموده به‌نحوی که تشخیص قوانین ناسخ و منسوخ و معتبر و غیرمعتبر را دشوار ساخته است. ضرورت دارد در اقدامی عاجل و ضروری، تنقیح قوانین در دستور کار قرار گرفته و با همکاری دستگاههای ذی‌ربط و گروههای کارشناسی مستقل و خبره، به این آشفتگی و نابسامانی، سامان بخشید.

۷- جامع نبودن بودجه کل کشور از حیث پیش‌بینی بودجه کلیه دستگاههای برخوردار از بیت‌المال باعث شده عملاً بسیاری از دستگاههای عمومی و دولتی که در بخش عمومی فعالیت دارند از حوزه نظارت مالی مجلس شورای اسلامی خارج شوند.

در پایان شایسته است از تلاش و زحمات ریاست و کارشناسان دیوان محاسبات کشور که با ارائه به‌موقع و با کیفیت گزارش تفریغ بودجه زمینه ارزیابی ایفای مسئولیت پاسخگویی عمومی را برای مجلس شورای اسلامی فراهم نمودند، تشکر و قدردانی به‌عمل آید.

پیوست (۱) - فهرست تفصیلی وضعیت اجرای بندهای ماده واحده

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
			✓	الف	۲	۱
		✓		ب	۲	۲
			✓	ج	۲	۳
		✓		د	۲	۴
			✓	هـ	۲	۵
		✓		و	۲	۶
			✓	ز	۲	۷
		✓		ح	۲	۸
		✓		ط	۲	۹
		✓		ی	۲	۱۰
		✓		ک	۲	۱۱
	✓			ل	۲	۱۲
		✓		م	۲	۱۳
		✓		ن	۲	۱۴
			✓	س	۲	۱۵
		✓		ع	۲	۱۶
		✓		ف	۲	۱۷
		✓		ص	۲	۱۸

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
		✓		ص - تبصره	۲	۱۹
		✓		ق	۲	۲۰
		✓		ر	۲	۲۱
		✓		ش	۲	۲۲
		✓		ت	۲	۲۳
✓		✓		ث	۲	۲۴
			✓	الف	۳	۲۵
✓				ب	۳	۲۶
			✓	ج	۳	۲۷
✓				د	۳	۲۸
			✓	هـ	۳	۲۹
		✓		و	۳	۳۰
			✓	ز	۳	۳۱
			✓	ح	۳	۳۲
✓		✓		ط	۳	۳۳
			✓	ی	۳	۳۴
	✓			ک	۳	۳۵
	✓			ل	۳	۳۶
			✓	م	۳	۳۷

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
		✓		ن	۳	۳۸
			✓	س	۳	۳۹
			✓	ع	۳	۴۰
		✓		۱-ع	۳	۴۱
✓				۲-ع	۳	۴۲
✓		✓		ف	۳	۴۳
		✓		ص	۳	۴۴
✓				ق	۳	۴۵
		✓		ر	۳	۴۶
			✓	-	۴	۴۷
		✓		الف	۴	۴۸
			✓	ب	۴	۴۹
			✓	ب- تبصره	۴	۵۰
		✓		ج	۴	۵۱
✓		✓		د	۴	۵۲
✓		✓		د- تبصره ۱	۴	۵۳
		✓		د- تبصره ۲	۴	۵۴
			✓	هـ	۴	۵۵
			✓	هـ- تبصره	۴	۵۶

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
		✓		و	۴	۵۷
			✓	ز	۴	۵۸
		✓		ح	۴	۵۹
		✓		ط	۴	۶۰
		✓		ی	۴	۶۱
	✓			ک	۴	۶۲
		✓		-	۵	۶۳
		✓		-	۶	۶۴
		✓		الف	۷	۶۵
			✓	ب	۷	۶۶
		✓		ج	۷	۶۷
		✓		د	۷	۶۸
		✓		هـ	۷	۶۹
			✓	و	۷	۷۰
			✓	ز	۷	۷۱
		✓		ح	۷	۷۲
		✓		ط	۷	۷۳
		✓		ی	۷	۷۴
			✓	ک	۷	۷۵

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
			✓	ل	۷	۷۶
			✓	م	۷	۷۷
	✓			ن	۷	۷۸
			✓	س	۷	۷۹
		✓		ع	۷	۸۰
		✓		ف	۷	۸۱
			✓	ص	۷	۸۲
	✓			ق	۷	۸۳
	✓			ر	۷	۸۴
		✓		الف - ۱	۸	۸۵
		✓		الف - ۲	۸	۸۶
		✓		الف - ۳	۸	۸۷
	✓			ب	۸	۸۸
		✓		ج	۸	۸۹
✓				د	۸	۹۰
		✓		هـ	۸	۹۱
			✓	و	۸	۹۲
			✓	ز	۸	۹۳
		✓		ح	۸	۹۴

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
			✓	ط	۸	۹۵
		✓		ی	۸	۹۶
			✓	ک	۸	۹۷
		✓		ل	۸	۹۸
✓		✓		م	۸	۹۹
		✓		ن	۸	۱۰۰
			✓	الف	۹	۱۰۱
			✓	الف - تبصره	۹	۱۰۲
		✓		ب	۹	۱۰۳
	✓			ج	۹	۱۰۴
	✓			د	۹	۱۰۵
			✓	الف	۱۰	۱۰۶
			✓	ب	۱۰	۱۰۷
			✓	ج	۱۰	۱۰۸
		✓		د	۱۰	۱۰۹
		✓		-	۱۱	۱۱۰
		✓		-	۱۲	۱۱۱
			✓	الف	۱۳	۱۱۲
		✓		ب	۱۳	۱۱۳

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
			✓	ج	۱۳	۱۱۴
		✓		د	۱۳	۱۱۵
			✓	هـ	۱۳	۱۱۶
		✓		و	۱۳	۱۱۷
		✓		الف	۱۴	۱۱۸
			✓	الف	۱۵	۱۱۹
		✓		الف - ۱	۱۵	۱۲۰
		✓		الف - ۲	۱۵	۱۲۱
	✓			الف - ۳	۱۵	۱۲۲
	✓			الف - ۴	۱۵	۱۲۳
		✓		الف - ۵	۱۵	۱۲۴
			✓	الف - ۶	۱۵	۱۲۵
		✓		الف - ۷	۱۵	۱۲۶
			✓	ب	۱۵	۱۲۷
✓				ب - ۱	۱۵	۱۲۸
✓				ب - ۲	۱۵	۱۲۹
✓				ب - ۳	۱۵	۱۳۰
			✓	ج	۱۵	۱۳۱
بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، لغو شده است.				د	۱۵	۱۳۲

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
		✓		هـ	۱۵	۱۳۳
✓		✓		الف	۱۶	۱۳۴
		✓		ب	۱۶	۱۳۵
		✓		ج	۱۶	۱۳۶
			✓	د	۱۶	۱۳۷
			✓	هـ	۱۶	۱۳۸
		✓		و	۱۶	۱۳۹
			✓	ز	۱۶	۱۴۰
		✓		ح	۱۶	۱۴۱
			✓	ط	۱۶	۱۴۲
			✓	ی	۱۶	۱۴۳
			✓	۱۳۸۸ (۵)	۱۷	۱۴۴
	✓			۱۳۸۸ (۶-ج)	۱۷	۱۴۵
	✓			۱۳۸۸ (۶-د)	۱۷	۱۴۶
		✓		۱۳۸۸ (۲۳)	۱۷	۱۴۷
			✓	۱۳۸۸ (۳۸)	۱۷	۱۴۸
			✓	۱۳۸۸ (۴۷)	۱۷	۱۴۹
		✓		۱۳۸۸ (۵۲)	۱۷	۱۵۰
		✓		۱۳۸۷ (۱۲)	۱۷	۱۵۱

اهداف قانونگذار محقق نشده	احکام قانونی			جزء	بند	ردیف
	کاملاً رعایت نشده	بخشی رعایت نشده	کاملاً رعایت شده			
			✓	(۱۸) ۱۳۸۷	۱۷	۱۵۲
			✓	(۱۹) ۱۳۸۷	۱۷	۱۵۳
		✓		(۲۸) ۱۳۸۷	۱۷	۱۵۴
			✓	(۳۰) ۱۳۸۷	۱۷	۱۵۵
	✓			(۳۴) ۱۳۸۷	۱۷	۱۵۶
		✓		-	۱۸	۱۵۷
		✓		-	۱۹	۱۵۸

پیوست (۲) - اطلاعات تفصیلی منابع و مصارف عمومی بودجه

عنوان	پیش بینی طبق بودجه	تفریغ	درصد تحقق
درآمدها	۵۰۵.۲۶۹.۱۵۱	۴۷۷.۵۵۸.۹۹۱	۹۴.۵۲
بخش اول: درآمدهای مالیاتی	۳۵۱.۴۵۳.۹۳۸	۳۱۷.۹۴۴.۶۶۴	۹۰.۴۷
بخش دوم: درآمدهای ناشی از کمکهای اجتماعی	۰	۰	۰

الف) خلاصه درآمدها و هزینه ها

۱۲۳.۲۱	۱۲۸,۶۴۹,۸۷۶	۱۰۴,۴۱۷,۳۴۸	بخش سوم: درآمدهای حاصل از مالکیت دولت
۷۵.۴۲	۱۹,۹۲۱,۸۳۳	۲۶,۴۱۴,۸۶۵	بخش چهارم: درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات
۹۰.۵۵	۵,۰۱۲,۶۳۵	۵,۵۳۶,۰۰۰	بخش پنجم: درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات
۳۴.۵۶	۶,۰۲۹,۹۸۳	۱۷,۴۴۷,۰۰۰	بخش ششم: درآمدهای متفرقه

عنوان	پیش بینی طبق بودجه	تفریح	درصد تحقق
هزینه ها	۷۳۲,۹۰۸,۶۷۶	۶۵۲,۸۲۹,۵۶۰	۸۹.۰۷
امور عمومی	۴۳,۴۴۷,۷۶۶	۴۴,۲۰۹,۶۹۶	۱۰۱.۷۵
امور دفاعی	۹۳,۷۸۳,۸۲۸	۹۷,۲۸۷,۲۷۳	۱۰۳.۷۴
امور اجتماعی	۳۹۶,۳۷۲,۰۹۹	۴۰۳,۲۸۴,۵۱۷	۱۰۱.۷۴
امور اقتصادی	۲۰,۴۷۴,۳۸۴	۷۷,۸۶۷,۷۱۵	۳۸۰.۳۲
ردیفهای متفرقه	۱۷۸,۸۳۰,۵۹۹	۳۰,۱۸۰,۳۵۹	۱۶.۸۸

تراز عملیاتی	-۲۲۷,۶۳۹,۵۲۵	-۱۷۵,۲۷۰,۵۶۹	-

ب) خلاصه واگذاری و تملک داراییهای سرمایه‌ای

عنوان	پیش بینی طبق بودجه	تفریغ	درصد تحقق
واگذاری دارایی های سرمایه ای	۴۵۶,۱۷۳,۹۵۰	۴۳۵,۳۷۱,۸۷۱	۹۵.۴۴
بند اول: منابع حاصل از نفت و فرآورده های نفتی	۴۳۴,۴۸۵,۵۰۰	۴۳۴,۴۸۵,۵۰۰	۱۰۰
بند دوم: منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول	۲۱,۶۸۸,۴۵۰	۸۶,۳۷۱	۴.۰۹

عنوان	پیش بینی طبق بودجه	تفریغ	درصد تحقق
تملك داراییهای سرمایه ای	۳۱۶,۹۰۰,۶۶۰	۲۰۲,۲۳۱,۹۰۵	۶۳.۸۲
امور عمومی	۷,۲۰۰,۶۶۶	۵,۹۰۴,۳۸۵	۸۲.۰۰
امور دفاعی	۳,۹۰۷,۵۵۴	۴,۹۰۵,۱۹۹	۱۲۵.۵۳
اموراجتماعی	۴۱,۳۲۱,۰۳۳	۲۰,۳۵۰,۵۴۹	۴۹.۲۵
امور اقتصادی	۱۵۷,۷۵۶,۹۹۶	۱۷۰,۹۷۰,۲۲۲	۱۰۸.۳۸
ردیفهای متفرقه	۱۰۶,۷۱۴,۴۱۱	۱۰۱,۵۵۰	۰.۱۰

خالص داراییهای سرمایه‌ای	۱۳۹,۲۷۳,۲۹۰	۲۳۳,۱۳۹,۹۶۶	-

درصد تحقق	تفریح	پیش بینی طبق بودجه	عنوان

ج) خلاصه واگذاری و تملک دارایی های مالی

واگذاري دارايي هاي مالي	۲۱۸,۴۵۴,۵۳۵	۸۲,۳۴۱,۸۵۴	۳۷,۶۹
بند اول: منابع حاصل از فروش اوراق مشاركت	۰	۰	۰
بند دوم: منابع حاصل از استفاده از تسهیلات خارجي	۳,۳۹۱,۱۹۶	۴۴۶,۶۸۸	۱۳,۱۷
بند سوم: منابع حاصل از استفاده از موجودي حساب ذخيره ارزي	۲۱,۶۶۶,۶۰۰	۲۱,۶۶۶,۶۰۰	۱۰۰
بند چهارم: منابع حاصل از دريافت اصل وامها	۱,۸۹۱,۷۳۹	۲۴,۷۶۳	۱,۳۱
بند پنجم: منابع حاصل از واگذاري شرکتهای دولتي	۱۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۷,۸۰۱,۰۰۹	۲۶,۰۷
بند ششم: منابع حاصل از برگشتي پرداختهاي سالهاي قبل	۱۴,۰۰۵,۰۰۰	۵,۳۰۲,۶۹۵	۳۷,۸۶
بند هفتم: منابع حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملي	۰	۰	۰
بند هشتم: منابع حاصل از واگذاري معادن و طرحهاي تملك دارائيهای سرمايه اي	۳۲,۵۰۰,۰۰۰	۱۷,۱۰۰,۰۹۹	۵۲,۶۲

عنوان	پيش بينی طبق بودجه	تفریغ	درصد تحقق
تملك دارايي هاي مالي	۱۳۰,۰۸۸,۳۰۰	۲۴,۹۴۳,۳۹۲	۱۹,۱۷
واگذاري سهام	۶۸,۲۵۰,۰۰۰	۱,۸۹۹,۳۵۵	۲,۷۸
باز پرداخت اصل اوراق مشاركت	۹,۷۶۲,۴۳۶	۰	۰
باز پرداخت اصل تسهیلات بانكي	۸,۷۸۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷۹,۷۳
تعهدات پرداخت نشده سالهاي قبل	۳,۹۳۹,۰۰۰	۱,۸۸۹,۳۳۵	۴۷,۹۶
باز پرداخت اصل وامهاي خارجي و تعهدات	۸,۵۳۶,۸۶۴	۵,۶۰۴,۷۰۴	۶۵,۶۵
واگذاري طرحهاي تملك دارائيهای سرمايه اي	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۵۴۹,۹۹۸	۲۸,۵۰
سرمايه گذاري و کمکهاي فرهنگي و اقتصادي بين المللي	۸۲۰,۰۰۰	۰	۰

خالص دارائيهای مالي	۸۸,۳۶۶,۲۳۵	۵۷,۳۹۸,۴۶۲	-